

DOLENJSKE NOVICE

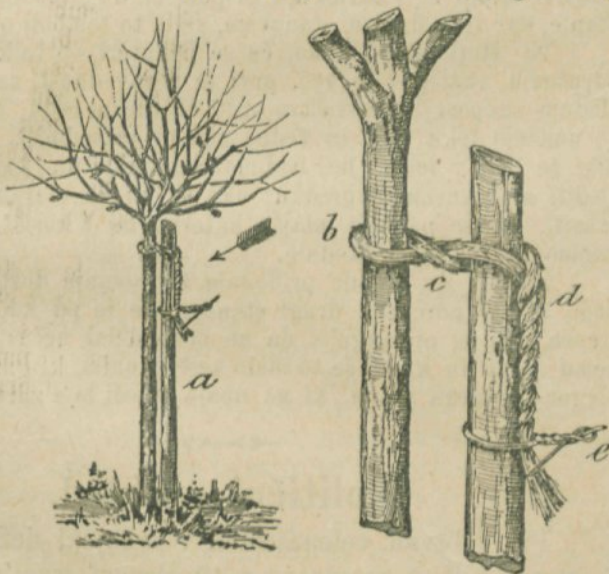
Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

Najpotrebnejša spomladanja dela pri sadnem drevju.

Ne da se vtajiti, odkar oddaja kmetijska šola na Grmu, kmetijska družba v Ljubljani, in odkar oddajajo tudi kmetijske podružnice iz svojih drevesnic leto za letom sadno drevje, se je po Dolenjskem prilično dosti sadnega drevja posadilo. Ali obžalovati je pač, da se posajeno mlado sadno drevje kaj rado samo sebi prepusti. Zanimari se ga, misleč si, a kaj, saj je sadno drevo istotako drevo, kakor je hrast, bukev, gaber itd., bo že rastlo, ako bo hotelo. Tako mišljenje pa nikakor pravo ni, kajti sadno drevje je kultivirana, je žlahtna, pitana rastlina, istotako kakor je to vinska trta, kakor so to vse poljedelske rastline itd. Kultivirane žlahtne rastline treba pa pravilno obdelovati, „gleštati“ jih je treba, kakor prav po domače pravimo, ker sicer ali podivjajo, ali pa sploh pogineje. In tako je treba tudi sadno drevje obdelovati, gleštati, ne ga pa, ko

je posajeno, samega sebi prepustiti; kajti v takem slučaju je kmalo po njem. In ravno zdaj na spomlad, v pomladanjem času, kateri je že tukaj, treba je sadnemu drevju potrebno skrb, potreb-

no obdelovanje nakloniti. In ker je spomlad že tukaj, navesti hočemo najpotrebnejša dela pri sadnem drevju. To storimo z željo, da jih naši kmetijski gospodarji, katerim so te vrstice namenjene, tudi izvršujejo, ne pa le v „Dol. Novicah“ prečitajo, potem neizvršena pustijo.

Prvo delo, katero se ima pri starem in mladem sadnem drevju zdaj, to je še prej, ko ozeleni, zvršiti je to, da se iz njega gosenčja gnezda pobere. Gosenčja gnezda so z neko pajčevino na veje in vejice prav trdno privezani suhi ter skupaj zviti listi, v katerih se že zvalene gosenice takozvanega glogovega belina nahajajo. Da se teh gnezd ne obere ter sežge ali pa precej globoko v zemljo ne zakoplje, razlezejo se gosenice, ko drevje ozeleni, po tem in ga vsega listja in cvetja oropajo, ker ga požró. Toraj proč z gosenčjimi gnezdi glogovega belina. Je še neka druga gosenca, katera naše sadno drevje

spomladi grdo skubi, to je ona takozvanega obročkarja. Tako se mu pravi temu škodljivcu zato, ker metulj svoja jajčka v podobi prav trdega obročka okolo mladega drevja zalegva. Take obročke ni nikakor tako lahko zapaziti, kakor pa gnezda belina, toda iskati jih je treba vendarle, in ako se kakega zapazi, proč v ogenj ž njim.

Drugo delo, katero je potrebno spomladi na sadnem drevju opraviti, je odstranjenje lišaja in mahu. Lišaja je na marsikaterem, posebno na burji rastečem drevesu toliko, da izgleda kakor bi bilo pozlačeno. Tak lišaj zatira raščo drevja tako, da ga v par letih kar ugonobi, ako se proti temu nič ne stori. Lišaj iz drevja praskati, strgati, pa nikakor ne kaže, kajti to provzroča veliko preveč dela in kaj dosti cvetnega popja se po vejah odvali. Veliko boljše sredstvo, lišaj popolnoma odstraniti, obstoji, — kakor je bilo v tem listu že v zadnji številki 5. med gospodarskimi stvarmi povedano — v tem, da se drevje z modro galico škropi, kakor trte proti peronospori. Poškropiti se mora pa drevje še prej ko ozeleni, pozneje pa tudi ne škoduje.

Tretje delo, katero treba spomladi na sadnem drevju zvršiti je to, da se ga pravilno obreže, obžaga, skratka očisti. Vse suhe veje treba odstraniti. Ako se dve veji križate, treba eno odvreči, pregoste veje treba zredčiti, polomnjene odstraniti. To delo potrebuje seveda pravega znanja, razumnosti.

Četrto delo, katero je še posebno pri mladem drevju kar naravnost neopustljivo je to, da se debla pravilno h kolom priveže, da ga ne more veter ali pa žival obmajati, ako ne še celo polomiti. Najpriporočljivejša ter najprostejša vežnja, je pač takozvana H. Kavčič-ova, kakoršno pridejana podoba kaže. Tako se imenuje ta vežnja zato, ker jo je nekdanji posestnik in deželni poslanec H. Kavčič na Notranjskem izumil. Pri tej vežnji zabiti gre, kakor to prva podoba kaže, prav močan kol *a* na tisto stran drevesa, to je debla, od katere po navadi veter brije; v podobi dodana pušica kaže stran vetra. Kol ne sme nikoli v, ampak le do vejne krone segati. H kolu priveže se pa drevesno deblo tako, kakor to dodana druga podoba kaže, namreč takole. Dobro pèd pod vejno krono drevesa ovrže se okolo debla pri *b* prav trden slamnat poreselj, katerega se med deblom in kolom pri *c* še dvakrat samega okolu sebe osuče. Potem ovrže se poreselj okolo kola, oba konca zvije v kito *d* in to se na spodnem koncu pri *e* z beko h kolu priveže. Da je taka vežnja prav pazljivo izvršena, trpi 2 do 3 leta, da, ako se slamo v karbolineju namoči tudi še dalje.

Peto delo, katero treba spomladi pri mladem sadnem drevju izvršiti, ako se ni že na jesen, je to, da se zemljo okolo debla prekoplje, da se napravi tako zvane drevesne šipe okolo drevja, katero se tudi pognoji ako treba.

Kakšne njive kaže pustiti za travnike in kako?

Na travnikih se dobi najcenejša in najboljša krma za našo živino. Ker je pri nas malo travniščine, podnebje samo in zemlja sta pa ugodna za pridelovanje travniških rastlin, zato se priporoča, da v ugodnih legah travnike pomnožimo in jih na novo napravljamo. Dosedaj je veljalo načelo, da so za travnike pripravne le nizke lege ob vodah in po dolinah. Izkušnje pa uče, da se dajo izvrstne košnje dobiti tudi po drugih legah. Zlasti odkar smo začeli z umetnimi gnojili izboljševati travniške pridelke, vidimo, da se da dobiti prav lepe košnje tudi po travnikih, ki ležijo sredi njiv ali pa po kakih rebrih. Za napravo novih travnikov se priporočajo vsled tega n. pr. njive s težko ilovnato zemljo, njive v oddaljenih legah, katere je zamudno obdelovati, potem njive v strmih legah, kamor je težko gnoj napeljavati in na katerih dela deževnica škodo, ker odplavlja zemljo. Za travnike so posebno dobre njive, na katere se da voda obračati in sploh njive, katere preplavlja voda. Pa tudi najbližje lege okrog hiš kaže iz mnogih vzrokov rabiti za košnjo in nasaditi s sadnim drevjem, da je več pridelka. Take sadne vrtove lahko gnojimo in lahko jih kosimo v tem slučaju saj po trikrat na leto za zeleno krmo. Pa tudi sadno drevje nam na pogojenem prostoru veliko bolje rodi. Različne so tedaj lege in prostori, kjer bi se dali napraviti novi travniki, in nastane le še vprašanje, kako naj se nov travnik napravi.

Nov travnik napravimo najbolje na ta način, da posejemo pripravno zmes raznih trav in detelj in sicer je vzeti štiri petine travnega semena in eno petino deteljnega semena. Trave, ki se sejejo, morajo biti različne, visoke in nizke, kajti le v tem slučaju dobimo rušo, ki bo gosta. Pri travah kakor tudi pri deteljah je gledati dalje na to, da so trpežne. Če seješ izmed detelj samo domačo deteljo, ti izgine v dveh letih in ostane ti potem ruša brez detelje. Izmed trav se priporočajo za napravo novih travnikov posebno pasja trava, francoska pahovka, mačji rep, travniška bilnica, pasji rep, travniška latovka, medena trava, rudeča bilnica; izmed detelj pa nokota, švedska detelja, esparzeta, bela detelja in seveda tudi nekaj domače detelje, da dobiš koj prvo in drugo leto nekaj več košnje. Za 1 oralo je treba saj 30 kg semena in sicer 5 kg deteljnega semena in 25 kg travnega semena. Bolje je pa, če vzameš nekaj več semena, ker je treba v takem slučaju zmeraj goste setve. Čim slabša je zemlja in čim neugodnejši je čas setve, tem gosteje je sejati. Katere trave in detelje je pred vsem sejati in v kakih množinah, to je stvar izkušnje. Potrebna navodila se dobe pa tudi po dobrih kmetijskih knjigah. Na vsak način pa odsvetujemo, da bi se po takih mestih najprej detelja sejala, recimo domača detelja, in da bi se potem tako deteljišče pustilo za travnik. Na ta način traja mnogo let in stane mnogo gnoja in dela, da pridemo sčasoma do dobre košnje. Še slabše je puščati staro lucerno za travnik, ker po stari lucerni noče trava dobro rasti. Ravno tako bi bilo napčno, ako bi pustili kako ovisišče, da bi se samo zele dinilo in obrastlo s travo. Na ta način dobimo sam plevel na njivo. Pa tudi s sempirjem in deteljnim semenom ni ustrezno, ker se v sempirju nahaja premalo dobrega semena in preveč plev in plevela. Edino setev dobrega travnega in deteljnega semena se v takem slučaju priporoča, a gledati je, da dobimo res zanesljivo dobro, kaljivo in čisto seme.

—r—

Članom novomeške obrtne zadruge.

Iz obrtnih krogov se nam poroča: Ker ni bil sklepčen 16. februarja t. l. VII. redni občni zbor obrtne zadruge, se vrši naknadni občni zbor v nedeljo 15. marca, ki bode sklepčen pri vsakem številu članov.

Pri zadnjem zborovanju je bilo opazovati dokaj žalostne prizore, ki morajo napolniti z dokaj čudnimi čutili srce vsakemu zavednemu obrtniku. Vsak stan si išče v združenju pomoči, dasi se združenje skup spravi z dokajšnjim trudom in ogromnimi stroški; ali če se hoče za posamezni stan kaj doseči, treba je tudi požrtvovalnosti. Obrtniki imamo edini spas v obrtnih zadrugah, v katerih bi moglo vladati najlepše sporazumljenje, ne pa rovanje proti delujočim obrtnikom, ki dokaj časa žrtvujejo, ki je čas tudi denar, poleg tega še skrbi in drugo. Sovražiti more združenje le neveden obrtnik, kateri nima smisla, kaj je obrtni stan, kako se mora boriti za svoj obstanek in kaka konkurenca mu preti od vele-industrije. Za tem so največji nasprotniki takozvani člani svojbodnih obrtov, to so taki, ki se jim ni treba učiti in tudi ne doprinesiti sposobnostnih dokazov. Tudi tem zamore obrtna zadruga le koristiti ne pa škodovati, čemu potem rovanje? Nekateri brezvestneži hujskajo nevedne obrtnike, da naj delujejo za razpust zadruge, misleč, da si bodo gotovino potem porazdelili, ali ta je prazna. Po združnih pravilih, ki so del zakona, pripada imovina v slučaju razpusta novomeški občini, ob enem pravica, da iztirja tudi vse zaostale tirjatve. Ker sta pa v osnovanju dve strokovni zadrugi, mizarska in čevljarska, potem v prvi vrsti pripade tem vsa imovina v slučaju razpusta, tako da tudi novomeška občina ne dobi ničesar.

Ne pustite se varati glede imovine ali vsled enega zneska, ki ga še nekateri dolgujejo, sicer pa zadnji po novem zakonu, dokler niso plačali članarine, nimajo pravice do glasovanja, kar naj se ne prezre pri prihodnjem zborovanju. Dotičnim pa, ki so enkrat že vplačali, ne bode več treba. Res je, da zadruga v takem položaju ne more čudežev delati, bodite pa uverjeni, da Vam vedno več koristi nego škoduje, marsikateri ne zapopade tega, ali za skupnost je velepomembna. Ako bi se vsi z vnemo poprijeli združnih idej, bilo bi marsikaj lahko drugače, zakaj pa drugi stanovi iščejo le v združenju pripomoči, da si izboljšujejo socialno stanje, kar velja drugim stanovom, velja to tembolj obrtnemu stanu.

Ni šteti vsega v zlo, če se nekateri obrtniki tako upirajo združenju, razlogov je več, prvi je nezavednost, zatem starost in slednja skopost in sovraštvo proti obrtnemu redu. Razni presodki se umičejo teku časa in vedno zmaga razsodnost. Če smo obrtniki že bolj v letih, ne bodimo starokopitni, kajti mi moramo slediti svetovnemu napredku; ako se mi ne maramo ž njim sprijazniti, naj se pa naši mlajši, katerim bo v korist gotovo to, kar imamo mi, da nam škoduje.

Želimo, da bi bilo prihodnje zborovanje dostojno, da se ne bodo iz nas norčevali drugi stanovi. Če je pa kdo po naravi nestrpen, naj se premaguje, da ne bode delal nečasti celemu obrtnemu stanu in kratil še to malo veselje onim, ki jim je res na srcu blagor obrtnega stanu, ki ga upajo doseči le z združenimi močmi.

Politični pregled.

Pri volitvah veleposestva v kranjski deželni zbor dne 6. marca bili so enoglasno z 49 glasovi izvoljeni gg. baron Oto Apfaltrern, grof Anton Barbo, dr. Karl baron Born, Anton baron Codelli, Franc Galle, Leopold baron Liechtenberg, Rudolf grof Margheri, Friderik baron Rechbach, Etbin Schollmayer-Lichtenberg in Jos. baron Schwegel. — S tem končane so volitve v kranjski deželni zbor, kateri bo najbrže sklican meseca julija.

27. marca se snide zopet avstrijski državni zbor. V prvi seji razpravljalo se bode o predlogu glede novincev. Tudi predloži vlada predlog, da se rodbinam ubožnih rezervistov, kateri so poklicani k orožnim vajam, da odškodnina.

Na Hrvaškem zmagale so vladi neprijazne stranke. Sabor je tu, bo pa li deloval ali ne, je vprašanje časa. Ban Rauch ne odstopi. Sedaj, ko se je otvoril sabor, prične se skoraj gotovo nov ogenj v saboru, za katerega je obilo raznovrstnega netila pripravljenega.

Francosko vojaštvo v Maroku se ojači z 16.000 možmi in to vsled zadnjih bojov z Maročani, v katerih so bili Francozje tepeni. Poroča se sicer, da je general d'Amade zadnje dni potolkel neko kolono rodu Mladkra ter ji povzročil velikanske izgube.

Kitajci in Japonci so si zopet v laseh zaradi nekega japonskega parnika, katerega je kitajska vlada zaplenila v vodah okoli Makao in ga noče izročiti z lepa Japoncem nazaj.

Turška vlada sedaj jako strogo nastopa proti grškim in bolgarskim bandam, katere zasleduje ena brigada, ki ima nalog, jih potolči, kjer jih dobi.

LISTEK.

Zgradba nove župne cerkve v Prečni.

VI.

Odmor. — Po nabavi apna smo par let mirovali z delom za cerkev iz različnih vzrokov. Pregovor pravi: počasi se daleč pride. Pri takšnem delu, kakor je cerkvena zgradba, se ne sme prehiteti, ali kar tje v en dan zaletavati se; mnogo denarja in dela bo stalo; kar naenkrat vse to od ljudi zahtevati ne kaže. Če lok prehitro, siloma napneš, ti kaj lahko poč! Previdno! polagoma! brez sile! posebno če nastanejo ovire; té je treba previdno ublažiti, ako jih ni mogoče do cela odstraniti. V to dobo spada tudi vladen odlok o napravi mrtvašnic pri podružnih cerkvah. V župniji imamo pet pokopališč, samo na župnem smo imeli mrtvašnico, pri podružnicah pa nobene. Saj mrtvašnica je res potrebna na pokopališču, prav nujno za časa nalezljivih kužnih bolezni, pri raztelesenju mrličev; ravno tako prav dobro služi kot shramba za razno pokopališko orodje. Po večkratnih dopisih in pojasnilih je prišel odlok: V župniji Prečna se morajo pri vseh štirih podružnicah pozidati in opraviti mrtvašnice. Res da ena mrtvašnica ne stane ravno veliko, 300—400 kron, pa štiri naenkrat, se pa tudi nabere precej velik znesek. Vsaj govorjenja napravi mnogo, ugibanja, modrovanja, spora, jeze, prav velika nerodnost se lahko izcimi iz tega. Kakor v družini neprevidna, neljuba besedica napravi nevoljo, besedovanje, kreg, velik prepir, grom in tresk, ako modrosti zmanjka in se strast razvname! — Druga, vse nujnejša težava je bilo šolsko vprašanje, ki je že mnogo let viselo nad nami. Ugibali smo sem in tje se posvetovali, preiskavali kako bi staro šolsko poslopje priredili za dvo- ali trirazrednico, ker je res na nevkretnem kraju zidana in v zdravstvenem oziru prav malo priporočljiva. Šolska gosposka se ni mogla s to mislijo sprijazniti in je vedno povdarjala zgradbo novega šol. poslopja, ki bo pa seveda mnogo tisočakov več stalo, kakor poprava stare šole. In zdaj naj bi pa še prav pritiskal z novo cerkvijo. Marsikateri reven posestnik ali pa zadolžen bi se lahko vjezil, misleč si: To je vendar odveč že: davke plačevati z vedno večjimi nakladami, otroke oblačiti, potrebnih reči za šolski obisk preskrbeti, obresti od starih dolgov poravnnavati, šolo zidati, navse to pa še sedaj novo cerkev! Vso to zadevo je treba vblažiti, vse se mora z lepo vrediti, sila ni mila! Le mirno! Vse pojde polagoma! bolj prostovoljno kakor s silo. Kar človek prostovoljno dá, rad dá in tudi lagljeje in še pri Bogu ima tak dar z dobrim srcem kaj veljave: veselega darovalca ljubi tudi Bog, uči razsvetljeni apostolj.

Za 1. polovico sušca so darovali: Vpokojeni preč. gospod župnik Janez Teran 10 kron; preč. gosp. Leopold Rihar, koope-rator 6 kron; gosp. Valentin Gregorc, Mengeš 3 krone; gospa Helena Kajzar, Kranjska gora 3 krone; Janez Tisovic, Amerika 10 kron; preč. gosp. župnik v pok. Jožef Preša 20 kron; g. Planinšek Jakob 2 K.

(Dalje sledi.)

Šent Rupert prijazno letovališče.

Po novi železnici Trebnje Šent Janž se bode odprl živahnejšemu prometu eden najlepših krajev na Dolenjskem: miren, šentruperska in mokronška dolina, skoz katero teče v zadnjih letih deloma urejena Mirna. Prva postaja od Trebnjega bo na prijazni Mirni, a druga Rakovnik-Šent Rupert. Tako je tudi Šent Rupert ostal precej na strani od železniške proge, vendar pa je za polovico manje oddaljen od nje, nego Mokronog. Od grada Rakovnik, posestva grofa Antona Barbota, vodi ravna cesta

skoz polje v Šent Rupert, kamor se more peš prispeti z rakovniškega kolodvora za 20 minut.

Šent Rupert ima krasen položaj. Nadmorska višina iznaša 278 m. Stoji pa na obronku nizkega griča, ki se razteza med Bistrico in Rakovniškim potokom. Obdan je na zapadu od Vesele Gore, na severozapadu od Apnenika, na severu od Okroga, na severoiztoku od Homa in Selskega gričevja, ki sega vse do Bistrice, le jugoiztok in jugozapad je odprt, kolikor ga ne zapira en del poprej omenjenega griča, po imenu farovski hrib. Šent Rupert ima radi tega svojega položaja prav ugodno podnebje. Srednje letne topline more imeti 10,5° do 11° C ter spada tako med najtoplejše kraje na Kranjskem. Šent Rupert je deloma dolenska Vipava; južnega sadja sicer ne prideluje, pač pa drugega dobrega sadja in rujnega vina. Vrlo potrebno bi bilo, da bi se v Šent Rupertu uredila mala meteorološka opazovalnica. Pri tamošnji šoli bi se dalo to izvesti z neznatnimi stroški. To bi bila ob enem ugodna zabava za opazovalca, ali zaslužno delo za meteorološko znanost.

Šent Rupert šteje do 400 prebivalcev, a vsa občina do 4500. Po četrto ure od Šent Ruperta so oddaljene vasi Škrljevo, Draga, Kamnje, Vrh, Breg, Prelesje in Rakovnik. Kraj je tedaj jako gosto naseljen. Šent Rupert je stara nadžupnija, h kateri je spadal v Valvasorjevi dobi velik del današnjih samostojnih župnij v Šent Janžu, pri Sv. Trojici, v Mokronogu in na Dolah. Takrat je imela šentruperska župa 23 podružnic, zdaj jih ima samo 8. Šent Rupert ima najlepšo gotiško cerkev na Kranjskem. Sezidana je bila leta 1497. Zgodovinar Valvasor omenja, da je bila cerkev krasno slikana. Kasneje se je ves ta kras izgubil. Šele dekan Vincenc Vovk je cerkev popolnoma obnovil od znotraj in zunaj. Delovanje tega za Šent Rupert vrlo zaslužnega moža ni še do zdaj nobeden opisal, kar bi se pa gotovo spodobilo. Škoda, da je umrl pred velikim požarom, ki je zadel Šent Rupert l. 1870, ker on bi bil gotovo izravnal tig pred cerkvijo, kar je pa tedanja politična oblast zanemarila na škodo lepote, same vasi in cerkve, dovolivši ljudem postavljati hiše po svoji volji. Sedanji župnik, ves zavzet za lepoto hiše božje, je dal cerkev slikati, a neki poznati duhovnik domačin je poklonil cerkvi znatno svoto za krasen keramitni tlak. Cerkvi manjkajo zdaj samo še slikana okna. Da se je pisatelja teh vrstic lansko leto pri nekem podjetju odločno podprlo, ne pa se mu protivilo od izvestne strani, bi bila cerkev šentruperska dobila v kratkem času tudi ta ures. Žal, da je zdaj nemogoče to izvesti.

(Dalje sledi.)

Piše se nam:

Iz Novega mesta. — (V spomin umrli gospici Viljemini Smolik-ovi, hčerki c. kr. sod. oficijala v pokoju.) — Žalostna, oh tako žalostna prihka nas je strnila 1. marca t. l. popoludne na novomeškem pokopališču. Poslovili smo se od cenjene gospice Viljemine Smolikove, kjer bo poslej počivala od svojega truda. Lepo se nanjo nanašajo besede: Zgodaj je končala, pa je spolnila mnogo let. Oh, hitro, vse prehitro je prišla ta ločitev! In kakor skrbni vitnar toži po rahli cvetki, katero je zamorila jesenska slana, tako tudi nam žalosti bije srce, ko gledamo pred seboj le še telesne ostanke osebe, ki je preminila v najboljši, v najlepši dobi življenja; — dopolnila je še le 26 leto, — v dobi, ko je v njenem srcu kipel še toliko dobrih in lepih želja ter načrtov. Vsaj je bilo celo njeno življenje posvečeno le Bogu, kateremu je služila v molitvi, v lepih čednostih in dobrih delih. — Obledela je, ovenela, posušila se je ta rahla cvetka tako hitro, po človeško misliti, toliko prezgodaj.

Bilo je lansko leto, veliki petek, ko je prišla od svojega opravila v prodajalni domov. Tožila je g. mami, da je prehlajena, da jo glava boli; a ni se zmenila dosti za to, češ, bo že bolje. Kdo bi si bil mislil takrat, da je dobila ta dan kal smrtno bolezn! Njene od narave krepke telesne moči so od tega dne začele pojemati, kakor pojemlje lučica pred sv. Rešnjim Telesom, ako ji primanjkuje olja. Telesna slabost je postala vedno večja in večja; naposled se je morala vleči na posteljo, iz katere je semtrtje vstala po dnevi, — a zadnje dni pa je bila popolnoma priklenjena nanjo, iz katere ni več vstala. — Bilo je 28. febr. ob 9. uri zvečer, ko se zbere vsa blagorodna družina okrog njene postelje ter moli za njeno srečno zadnjo uro. Kmalu postane njen obraz smrtnobled, a ona leži mirno in tiho na smrtni postelji. Da, ona želi biti razvezana telesnih spon in kraljevati s Kristusom. In glej, Bogu je bilo dopadljivo hrepenenje te čiste duše, angelji

sami niso več privoščili Vilke grešnemu svetu, hiteli so jo sprejeti v svojo sredo...

Da zaspala si mirno v Gospodu, po katerem si vedno hrepenela! Ni te več med nami! Veseliš se že v Gospodu v sv. nebesih! Šla si Vilka v večnost, — en angelj manj na zemlji, en angelj več v nebesih. — Zaprto ti je oko, ki je bilo tako milo zrcalo tvoje nedolžne duše; utihnila so usta, ki so tako rada častila Gospoda v molitvi; otrpnila je roka, ki je tako spretno in stanovitno rada pomagala g. mami pri domačih opravilih. Mirno ti počiva telo v krsti, duša pa je vzletela v nadzemske višave, kamor jo je poklical pravični sodnik. Toda živela si na svetu kot katoliška kristjana, polna vere, polna upanja in ljubezni. In prav to je zdaj za nas največja tolažba. Vera se je izpremenila v gledanje, upanje v uživanje, ljubezen pa ki nikoli ne mine, se ti je na novo razcvetla v večnosti, tista, čista, neizkaljena ljubezen do Jezusa, s katero si Njemu na zemlji tako zvesto in stanovitno služila. O, le glej, moli in uživaj v nebeški slavi svojega ljubljene Zveličarja in njegovo presveto Mater, a prosi pa tudi za nas, da srečno prebrodimo viharo morje zemskega življenja in kdaj dospemo v varno пристanišče nebeške sreče... Na svidenje nad zvezdami!

Iz Št. Petra pri Novem mestu. — Umrli je 20. svečana t. l. občežnan in priljubljen Franc Rifelj, mlinar in posestnik v Lešenci, v visoki starosti 88 let. Kako je bil pokojnik zares vsestransko čislán, videlo se je pri njegovem lepem pogrebu. In kedo tudi ni poznal očeta Rifeljna? Vsaj je bil blag mož in prijatelj slehernemu, ki je le enkrat z njim občeval, mož veselega srca in odkritosrčnega značaja, dober oče in kristjan ter priden in marljiv gospodar. Šentpeterčanom je svoj čas celih 20 let modro županoval in ravno toliko časa je bil cerkven ključar na Trški gori pri Materi Božji, katero je znal rajni pristrčno častiti ter njej na čast zapeti marsikatero pesmico. S kakšnim zadovoljstvom smo poslušali čestokrat sivega starčka Rifeljna v njegovi zidnici v krogu prijateljev in znancev na Trški gori, ko je nam prepeval z visokim in čistim glasom najrazličnejše zdravice stare vrste, toda vse poštene in razvedrilne! Žal le, da je z njim zaspalo tudi premnogo pesmic in kitic, ki bi bogato pomnožile zbirko zapiskov iz narodnega življenja. Gostoljubnost Rifeljna je bila velika; nobeden ni smel mimo zidnice, da bi mu ne postregel oče Rifelj s kozarcem žlahtne kapljice. Še večja je bila njegova usmiljenost. Pokojnik je bil pravi oče v bogim, rad je pomagal starim in mladim. Da je pokojnik uslišal vsako prošnjo, je dokaz tudi dejstvo, da je bil skrbni boter 150 otrokom. Svojih otrok je imel devet. Dva sta umrla: sin preč. gosp. p. Odilo Rifelj, gvardijan kapucinski v Krškem in hčer Jera Nagel v Bršljinu. Ostali so pa vsi preskrbljeni. Njegova žena pa se je že pred peti leti preselila na drug svet. — Konečno je ostarelost položila Rifeljna na posteljo, katere ni več zapustil. Sicer je bil do zadnjega čila, samo noge ga niso hotele več nositi. V tej onemoglosti je svojemu očetu hvalevredno stregla njegova hčer, dokler ni naš Rifelj, večkrat previden s svetimi zakramenti, mirno izdihnil svojo blago dušo. — Naj se odpočije najboljši oče in nepozabni naš prijatelj od svojega trudapolnega življenja mirno in sladko v hladni zemlji, dokler ga ne pokliče trobente glas v večno življenje!

Domače vesti.

(Učiteljske premembe.) Na mesto radi bolezni na dopustu bivajoče učiteljice in šolske voditeljice v Kočevju gospe Helene Peče, nastavljena je kot supletinja gospica Vera pl. Gressel, do sedaj učiteljica na nemški dekliški šoli; vodstvo šole prevzela je začasno def. učiteljica gpđ. Leontina Murgelj. — Imenovana je dosedanja supletinja v Radečah gpđ. Ljudmila Abram provizoričnim učiteljicam v Št. Vidu pri Zatičini in supl. učiteljica gpđ. Ana Elsner prov. učiteljicam v Vačah. — Na mesto zaradi bolezni na dopustu bivajoče nadučiteljice gpđ. Marije Clarici nastavljena je izprašana učiteljska kandidatinja in prostovoljka gpđ. Alojzija Skale kot supletinja; začasno vodstvo šole pa prevzame učiteljica gpđ. Gizela Ekel. — Izprašana učit. pripravnica gpđ. Marija Nigrin postala je prov. učiteljica in voditeljica enorazr. v Čepcljah. — Imenovani so: Gđ. Marija Likar, supletinja v Cerkljah, proviz. učiteljicam v Mokronogu, gpđ. Terezija Juvanec, supletinja na Studencu, proviz. učiteljicam na Bučki, gosp. Friderik Wurner, suplent na Raki, prov. učiteljem v Šk. cijanu, gpđ. Ana Goli, izprašana učiteljska pripravnica v Ljubljani, supletinjam na trirazredni ljudski šoli na Raki. — Začasno je stopil v pokoj g. Jos. Franke, nadučitelj

v Št. Petru pri Nov. mestu. Vodstvo šole je podeljeno začasno gpđ. M. Ažmanovi; suplentira pa gpđ. M. Gromovnik.

(Umrli) je dne 2. t. m. preč. g. Mihael Bogulin, župnik v pokoju v Vel. Gabru. Ko je zjutraj maševal, podal se je peš na semenj v Radoho vas, kjer je nagloma umrl. Pogreb je bil v sredo 4. t. m. ob 10. uri zjutraj v Vel. Gabru. — N. v. m. p.!

(Nanagloma umrl) je g. nadučitelj Franc Gregorač v Dol. vasi pri Ribnici. Isti je bil rojen leta 1862 v Idriji. — S. m. v. l.!

(Prostovoljno gasilno društvo v Rudolfovem) ima v nedeljo dne 22. marca t. l. v mestni hiši redni občni zbor in sicer ob polu 11. uri dopoldne, h kateremu se vsi društveniki vljudno vabijo k polnoštevilni udeležbi. Dnevni red: 1. poročilo blagajnika, 2. poročilo tajnika, 3. pregled računov, 4. volitev novega odbora in 5. slučajnosti.

(Ženska podružnica) družbe sv. Cirila in Metoda v Novem mestu, ima svoj občni zbor v nedeljo dne 22. t. m. ob dveh popoldan v Narodni Čitalnici. K obilni udeležbi vabi vse članice

(Zabavna večera,) ki nam jih je priredila novomeška Marijina družba zadnjo predpepelnično nedeljo in prejšnjo soboto, sta pokazala, kaj zmore nadarjenost, če se združi z vstrajnostjo. Na vrsti je bilo več točk, katerih vsaka je bila povsem dovršena. Najprej so se pele štiri pesmice, a s priciznostjo, ki je pričalo, da so pevke sigurne vsake note in da je pevovodja g. Hladnik strokovnjak, ki mu ni zlepa enakega. — Govor o pogumu in vztrajnosti, ki delata ljudi velike in budita v človeku speče moči, je bil večeru primeren. Pri pevkah in igralkah smo uvideli, da je čista resnica, s čemur nas je govornik prepričal. — Deklamacija „Večer“, ki jo je prednašala gđ. Eršte, je žela splošno priznanje. Kakšna tihota je vladala med poslušalci, ko je gospodična s svojim lepim, polnim glasom sedaj žalostno-otožno, sedaj srčno-hrepeneče izražala pesnikova čutila. Še nocoj, ko to pišemo, se nam bude v spominu hrepeneče besede: Sprejmite zopet me domači logi, prijatelji vsekdar; ali one: Večer nad vami tiho vlada, na liste hladna rosa pada. Kot da bi slišali padanje mehke rosice. Glas je bil jako dober, za akcijo pa se nam je hotelo zdeti, da je imela deklamacija premalo vaje. Pač pa ima tudi za to dovolj sposobnosti. — Igra: Kdo me bo pahnil s prestola, je bila v rokah zvečine že vajenih igralk. O vseh brez izjeme moramo reči, da so dobro znale svoje vloge, se tako lahko vanje zatopile in prosto nastopale. Saj le popolno obvladanje besedila omogoči prost nastop in dela igro igravcu ljubo. Povejmo kaj nam je najbolj ugajalo. Jako naravno je igrala Cvetana. V pogovorih s kraljico je zadela vselej pravi ton: udano svetujoč in ne očitajoč. — Tudi angelj je govoril naravno, mirno in dostojanstveno. Kot pristoja višjemu bitju, ki hoče prevzetno kraljico privedi do samospoznanja in poboljšanja. — Zorica je bila najbolj pristrčna, ko je kleče pred kraljico prosila tako ganljivo za rešitev zaprte matere grofice. — Najdaljša in najraznovrstnejša je bila uloga kraljice. Bila je v resnici težka. A gđ. Plevnik jo je povsem obvladala. Ponos govori ves čas iz nje, tudi ko lačna prosi kosček kruha. Le enkrat, ko stoji pred lažikraljico, s svojim angeljem, se nam je dozdevalo, da je nekoliko pozabila na ta ponos. Takrat je skoraj preveč kazala preplazenost. Seveda tisti nastop je res težak. — Majde tudi ni prezreti. Morda je malo prehitro govorila, a smeha je dosti vzbudila. — Grofica je bila na svojem mestu. Njen mirni, udani glas je bil glas modre, pobožne žene. — O drugih vseh ne moremo posebej govoriti, o čemur pa nečemo trditi, da bi bile kaj zaostajale. — Nalašč omenjamo, da so vse govorile pravilno slovenščino, kar tudi nekaj pomeni. Za red je bilo dobro poskrbljeno. Kostumi so bili zadeti, kar je povoljni vtis le povečalo. Sliši se, da bi bili še mnogi radi prišli zraven, a da pomotoma niso dobili povabil. Za slučaj, da bi se jih dovolj oglasilo, bi prosili Marijino družbo, da nam igro še enkrat ponovi.

(V zdravstvenem okrajnem odboru v Novem mestu) je bil dne 27. febr. zopet izvoljen načelnikom g. Josip Ogoreutz, trgovec in posestnik v Novem mestu, gosp. Josip Zurc, župan in posestnik v Kandiji pa njegovim namestnikom. Dovršitev ženske bolnišnice v Novem mestu, katera se baje otvori meseca septembra, spada pod vodstvo novega zdravstvenega odbora.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu februarju 1908 je 311 strank vložilo K 158.238 39; 285 strank vzdignilo K 171.974 67. 8 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil K 7.400 —; 245 menic se je eskomptovalo za K 76.930 35. Stanje vlog K 3.299.417 29. Denarni promet 644.774 97. Vseh strank bilo je 1147.

(Narodna Čitalnica v Novem mestu) priredi dne 24. marca 1908 zabavni večer s sledečim vspeedom: 1.) Predavanje o pomenu ljudskih knjižnic; 2.) prosta zabava. Svira salonski orkester. Vstop dovoljen je članom čitalnice, knjižnice in vseh narodnih društev. Začetek ob 8. uri zvečer.

(Odbor „Narodne Čitalnice v Novem mestu“) izreka vsem narodnim damam in gospodom, ki so pri prireditvi igre „Veharjevo letovišče“ in na maskeradi sodelovali in z svojo požrtvovalno delavnostjo toliko pripomogli k uspehu obeh večerov, svojo najiskrejšo zahvalo. Odbor.

(Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolič.) reg zadruga z neomejeno zavezo) imela je meseca svečana 1908 prometa K 217.242 92; vložilo je 174 strank K 62 588 81; dvignilo 147 strank K 59.001 47. Posojil je bilo danih 73 strankam K 42.124—; a vrnilo je 82 strank K 12.592 30.

(Javna knjižnica) Nar. Čitalnice napreduje: število izposojevalcev je naraslo na 156, pri vsakem izposojenju se izda 50—70 knjig. Da je knjižnica s knjigami dobro preskrbljena, je tudi nemala zasluga darovalcev; dosedaj so darovali „Javni knjižnici“ in združenju prijateljev čitanja: gg. L. Bloudek 17, dr. M. Dolenc 118, P. Gilly 8, Fr. Jeraj 130, V. Kompare 10, I. Lapajne 1, M. Markič 3, I. Pacák 4; gđe R. Preatoni 10 knjig in 29 snop. „Slov. knjiž.“; gg. S. pl. Sladovič 12, dr. I. Strašek 8, Vl. Vojska 55 in dr. E. Volčič 5 knjig; za kar jim izreka knjižnični odsek pristržno zahvalo.

(Trotoarje) ob strani ceste bodo napravili v Novem mestu, poroča Ljubljanka. Res, čas bi bil, zakaj tako blatnih potov po mestih ne dobite veliko. Da bi se stvar le ne zavlekla zopet v negotovo prihodnost.

(Semenj v Kandiji.) Ker je 19. marca praznik sv. Jožefa, bo sejm v Kandiji prihodnji četrtek 26. marca, tisti dan po Materi Božji. Kupci in prodajalci se vabijo v mnogobrojni obisk.

(Prvi letošnji vinski semenj v Krškem) bo 17. t. m. Ker je dobiti v krškem okraju še precej dobrega vina in po zmerni ceni, in se vrši drugi dan, to je v sredo pred sv. Jožefom velik navaden semenj, je upati, da se udeležje tega vinskega semnja v obilem številu kupci in prodajalci.

(V Toplicah) bo od 15. do 22. marca sv. misijon. Vodili ga bodo trije patri iz reda sv. Frančiška, vsi izvrstni govorniki in spovedniki: p. Avgustin Čampa iz Viča pri Ljubljani, p. Salvator Zobec s sv. Gore pri Gorici in p. Salezij Vodošek z Brezja na Gorenjskem. To bo 3. misijon v Toplicah. Prvi je bil leta 1870, drugi leta 1899. Privzeta je tudi župnija Soteska, ki je sama zase tako majhna, da ji ne kaže doma obhajati misijona. Iz drugih župnij ne bo udeležbe, ker je topliška cerkev še za domače pretesna. Bog daj obilo sadu in stalnega vspeha.

(Znižanje tarifov za Kranjsko in Istro.) Povodom slabega stanja v kranjskih in istrskih občinah, povzročenem vsled mnogih uim in nezgod lanskega leta, je dovolila državna železnica za te kraje znižano tarifo, zlasti za prevoz sena in krme.

(Porotne obravnave.) Dne 2. t. m. imelo je porotno sodišče v Novem mestu v treh slučajih soditi. Obtoženi so bili: Anton Krumer iz Šutne, okraj Krško, radi zločina uboja; Janez Zupančič iz Zaboršta, okraj Višnja gora, radi zločina tatvine in Alojzij Miklavčič iz Volče jame, okraj Trebnje, radi zločina težke telesne poškodbe. Krumer je bil oproščen, Zupančič je dobil dve leti in Miklavčič tri leta težke s postom poostrene ječe. Dne 3. t. m. zagovarjati se je imela Neža Čertalič iz Ravne, okraj Kostanjevica, radi zločina goljufije ter bila oproščena. Dne 4. t. m. stal je pred porotniki Alojzij Lesar iz Goriče vasi, okraj Kočevje, radi zločina uradnega poneverjenja. Sodišče mu je prisodilo šest mesecev težke s postom poostrene ječe. Dne 5. t. m. pa je obsodilo sodišče Franceta Povhe iz Zaloke, okraj Krško, radi nenravnosti na 18 mesecev težke s postom poostrene ječe, in Jožefa Marin iz Mittergraß, okraj Kočevje, zaradi zločina težke telesne poškodbe na šest mesecev težke s postom poostrene ječe.

Gospodarske stvari.

— (Nedeljski kmetijski tečaj na Grmu.) V nedeljo 22. marca se priredi na kmetijski šoli na Grmu pouk o prašičji rudečici in o cepljenju prašičev proti rudečici. Pouk se prične ob 9. dopoldne. Vabimo gospodarje, da se važnega pouka udeležje v obilnem številu. — Zadnji kmetijski tečaj od 8.—10. t. m. je bil na Grmu dobro obiskan. V nedeljo dopoldne se je zbralo do 120 gospodarjev v prostorni učilnici, kjer so z vsem zanimanjem sledili poučnemu govoru o pridelovanju krme na njivah in na

travnih. Pri tej priliki se je tudi izrekla želja, naj bi se tečaji prirejali ob nedeljah, ko ima kmet več časa.

— (Cepljene trte se še dobe.) Letos je veliko pomanjkanje trt. Bilfe (korenjaki) so po naših trtnicah vse oddane, tako da se ni več oglašati s takimi naročili. Tudi na kmetijski šoli na Grmu in v trtnici kmetijske podružnice v Novem mestu ni dobiti več bilf. Pač pa se dobe prav lepe in močne cepljenke raznih sort še na obeh krajih, pri kmetijski šoli in pri podružnici.

— (Spomladno gnojenje travnikov s čilskim solitrom.) Za spomladno gnojenje travnikov se priporoča tudi čilski soliter. To gnojilo se prodaja v podobi bele soli in je bolj dragoceno; 100 kg stane v Ljubljani 33 K. Čilski soliter se odlikuje s tem, da ima 15 do 16 % dušika, tiste redilne snovi, ki je posebno važna za trave. Dočim nam Tomasova žlindra in kajnit koristita pri detelji, je čilski soliter posebno tečen za trave. Zato pa gnoje na kmetijski šoli na Grmu jeseni s Tomasovo žlindro in kajnitom, spomladi pa še s čilskim solitrom, da dobe travniške rastline vse potrebne redilne snovi in da so vspehi kolikor mogoče ugodni. Za eno oralo travnika je vzeti 50 do 100 kg čilskega solitra. Čilski soliter se mora pred trošnja razdrobiti, (na drobno stolči) in pomešati z drobno zemljo, da se lažje raztrosi. Troši se spomladi, ko travnik ozeleni.

— (Umetna gnojila,) naročena pri kmetijski podružnici v Novem mestu, so došla in se opozarjajo naročniki, da pošljejo takoj po nje.

Razne stvari.

* (Cleveland) V Collingwoodu je 4. marca nastal v javni šoli v predmestju v Clevelandu vsled pregretja neke peči požar, ko je bil pouk ravno končan in so se otroci uvrščali, da bi zapustili šolo. Voditeljica je dala takoj običajno znamenje, da gori. Ta signal se v ameriških šolah ponavlja vsak teden. Tudi sedaj so mislili otroci, da je le navadna rešilna poizkušnja, ter so začeli po vrstah korakati proti izhodu. Toda naenkrat so švigili plameni iz kleti in prvo nadstropje se je udrl. Hodniki so ozki, vse poslopje ima le dva izhoda. Vrata za slučaj sile so bila zaklenjena, ravnotako ograja pri glavnem izhodu. Prvo nadstropje je predrl pod pritličja in kupe otrok pogreznilo v kleti. S tretjega nadstropja, kamor niso segle rešilne lestvice, ki so bile prekratke, so otroci skakali skozi okna na cesto, kjer so oblešali z razbitimi udi. Ob izhodih so se kmalu nagromadili kupi zgorelih otrok, ki so zapirali pot drugim. Obleka otrok je bila vsa v ognju. Pred šolo so se nakupičili starši, ki so morali poslušati obupno vpitje svojih malih in jih gledati, kako so živi goreli. Neki oče je zasledil svojo hčerko v gruči ter jo hotel potegniti iz ognja, a izdril ji je roko. Otrok je bilo v šoli 360. Stošestdeset ogorelih trupel so že spravili s pogorišča, med njimi 50 slovenskih otrok. Večina otrok je bila nemških starišev. Zgoreli so tudi štirje učitelji. Sto pet otrok in pet učiteljic se je posrečilo rešiti. Neka učiteljica se je borila s pestmi, da bi prišla do vrat, pohodili so jo! Neki Wallace Upton se je preril večkrat skozi ogenj in rešil 18 otrok. Potem se je zgrudil nezavesten in kmalu na opeklinah umrl. — Šolska stavba je bila zelo pomanjkljiva: staro trinadstropno poslopje iz opeke, zelo ozko zidano, s samo enim vporabnim izhodom. Šolskega slugo Sandy-ja in njegovo ženo so zaprli, ker sta onadva zakrivila grozno nesrečo. Vrata za slučaj sile, ki bi imela biti odprta, sta bila namreč zaklenila.

* (Raznotero.) Ruski car je pomilostil generala Steslja, katerega je vojno sodišče obsodilo na smrt, na enoletno lahko trdnjavsko ječo. General dobival bode do smrti pokojnino in smel nositi vse redove. — V Goppensteinu v Švici odvalil se je iz gora v dolino plaz, vsled česar se je podrl hotel staybinske družbe in se je zadušilo enajst oseb. — Kuga v San Francisku, katero so zanesle množestevilne podgane iz ladij, strašno divja in je na njej umrlo že mnogo ljudi. — V kratkem se sestane kralj Viktor Emanuel z angležkim kraljem Edvardom v Sirakuzi. — V Puebli je bil ustreljen od neznanega zločinca rojak Jože Rus. — V Clevelandu je umrl v bolnišnici Alojzij Metelko iz Zdenjske vasi pri Krškem. — Na Dunaju se je hotel usmrtiti poročnik Oton Grafoner 17. pešpolka. Malo je upanja, da bi ga ohranili pri življenju.

* (25 krat oženjen.) V zapadni Rusiji v Minsku prijeli so na cesti na zahtevo njegove žene, nekega Preisa. Isti imel se je pretečene dni poročiti s hčerko bogatega posestnika, zato je ušel svoji ženi. Takoj ko se je zvedelo, da so ga prijeli, oglašilo se je 24 žensk, s katerimi se je Preis poročil. Preis je tudi priznal, da je to resnica.

Smešnice.

(Samospoznanje.) Neki zapravljivec je rekel v trenutku samospoznanja: „Bojim se, da bom moral še kot berač umreti!“ — „Jaz pa se bojim, da boš moral še celo kot berač živeti,“ mu odgovori znanec.

(Verjetno.) Zagovornik: „Gospod pravdnik zatrjuje, da je obtoženeo s tem umorom d kazal, da je nepoboljšljiv. Gospodje porotniki, nikar pa ne mislite, da se poboljša, če se ga obsodi v smrt!“

(Otroci.) Lizika: „Sedaj stanujemo v fini hiši! V pritličju stanuje celo neki general!“ — Nežka: „Je li mogoče? Ali pa tudi že veš, kako se piše?“ — „Da, brala sem napis na njegovih vratih, piše se: General Agentur.“

(Plašljiv konj.) Kmet vpraša svojega znanca od katerega kupi konja, ako je isti plašljiv. „Ne najmanjše,“ odgovori znanec, „saj je po več noči čisto sam stal v hlevu!“

Loterijske številke.

TRST.	29. februarja	41	59	72	65	29
GRADEC,	7. marca	5	65	54	14	26

ZAHVALA.

Povodom smrti našega nepozabljivega soproga, ozir. očeta, brata, strica, gospoda

Karol Viktor-ja Durini

trgovca in posestnika,

došlo nam je od vseh strani toliko tolažilnih sožalj, da nam ni mogoče se vsakemu posebej zahvaliti. Zahvaljujemo se tem potom preč. duhovščini, p. n. gospodom uradnikom, gg. trgovcem za krasni venec in vsemu drugemu cenj. občinstvu od tu in iz okolice, ki je res v tako častnem številu spremilo dragega pokojnika na zadnji poti. Vsem, ki so nas tolažili ob tako britkih urah na ta ali oni način stotera hvala! Poplačaj Bog!

NOVO MESTO, dne 1. marca 1908.

(48)

Žalujoča rodbina Durini.

ZAHVALA.

Povodom smrti naše, nam nepozabne hčerke ozir. sestre

Viljelmine,

izrekamo tem potom najpristranejšo zahvalo preč. duhovščini kapiteljski, č. oo. frančiškanom, g. pevovodju Hladniku, p. n. gg. pevcem za prekrasno nagrobno petje, g. Karolini Knoblehar za vso požrtvovalnost in trud, vsem gg. prijateljicam za prekrasni venec in za spremstvo pri pogrebu, p. n. slavnemu občinstvu, katero je spremlilo, predrago ranjko k večnemu počitku.

Ker se nam za premnoga izkazana sožalja ni mogoče vsem osebno zahvaliti, izražamo pri tej priliki najtoplejšo zahvalo.

RUDOLFOVO, dne 12. marca 1908.

Rodbina Smolik.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Gosp. J. Košiček drva, tri vozove žaglinih odpadkov; g. K. Germ, grajščak eno vrečo moke; gospa Skale različna jedila; vlč. g. župnik Peter Bohinjec 10 K; vlč. g. župnik J. Šalehar za mesec marec 10 K. Dalje so dali za marec g. Foršek, pek 1 K; g. Košak, posestnik in gostilničar 1 K; g. Janez Pintar, posestnik in sobni slikar 1 K; g. Val. Kompare, ofic. 40 h; g. dr. A. Pilhofer 2 K; g. profesor B. Remec 1 K; g. I. Vencajz, c. kr. davč. ofic. 1 K; g. Karol Bihlmeier, c. kr. davčni komisar 1 K; g. Šproc, c. kr. okrajni tajnik 60 h. Za šolsko leto: g. Boh. Skalický, c. kr. nadkomisar 10 K. Neimenovana 10 K, g. Novak, posestnik in gostilničar 10 K. Drugi dobrotniki: g. S. Bergant,

trgovec 1 K; g. A. Gačnik, mesar in gostilničar 1 K; g. Konda, posestnik in gostilničar 1 K; g. Murn, posestnik in lehtar 2 K; Jos. Pavlin, posestnik in krojač 2 K; Miza 1 K; g. Franjo Tomc, lesni trgovec 2 K. Vše prej navedeni dobrotniki iz mesta in Kandije 77 K 50 h. — Srčno zahvaljujem vse blage dobrotnike prav posebno še novo pristopivše podpornike, ki so se tako ljubeznjivo odzvali moji prošnji. Prosim pa dalje, naj me p. t. dobrotniki oprosté, da ne pridem vsakega posebej zahvaliti, marveč naj blagovolijo tem potom sprejeti mojo najtoplejšo zahvalo. Bog bodi obilen plačnik!

Dr. Jos. Marinko.

Vabilo k

OBČNEMU ZBORU

— Hranilnice in posojilnice za Kandijo in okolico —

kateri se vrši dne 30. marca 1908 ob 1. uri popoldne v lastnem domu z sledečim dnevnim redom:

- 1.) Poročilo načelnštva.
- 2.) Poročilo nadzorništva in odobritev letnega računa.
- 3.) Poročilo o izvršeni reviziji.
- 4.) Razdelitev čistega dobička.
- 5.) Nadomestna volitev funkcionarjev.
- 6.) Slučajnosti.

Opomba: Ako bi ta zbor ob 1. uri ne bil sklepčen skliče se ob 2. uri drugi občni zbor, ki sme brezpogojno sklepati.

(45)

Načelstvo.

Podpisani se slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini najuljudneje priporoča za cenjena naročila

blazin, pohištva in tapeciranje sob

po najnižjih cenah. Naroča se lahko po dopisnici.

Proda tudi ceno tridelno žimnico iz konjske žime.

Spoštovanjem

Janez Kuntara,

(53-2-1)

tapetnik in dekorater v Šmihelu pri Novem mestu št. 51.

== Na prodaj je ==

lepo posestvo na Dolenjskem

obstoječe iz na novo zidane hiše, kleti, štale in hleva — vse zraven dobrega potoka, kjer se lahko malen napravi — treh dobrih njiv, travnika, leščine, zemljišča, pripravnega za vinogradi napraviti. Celotno posestvo je skupaj. Postavljen kup je 2400 kron.

Natančno se poizvže pri Janezu Kralj v Gorenjih Raduljah št. 19 pri Bučki, pošta Bučka, Dolenjsko.

(46-3-1)

Potrebujem tri žagarje

ki umejo dobro rezati na dvojne gatre s štirimi plehi tavolette ali pa testone. Plača dobra. Oglasiti se je pri J. Šuteju v Jelen-dolu pri Zagrebu.

(44-3-1)

Hiša v Brusnicah

z vso trgovsko pripravo in prostori, kuhinjo, dvema sobama in srambo, je iz proste roke

na prodaj.

Hiša leži poleg farne cerkve. — Natančneje se izve pri Andrej Hudaklinu ravno tam.

(50-3-1)

VRTNICE

se bodo razprodajale dne 30. marca t. l. v Križatijskih ulicah.

(54)

Bilanca

„Posojilnice v Črnomlji“, registrovane zadruga z neomejeno zavezo za 1907.

Aktiva.

Pasiva.

Št.	Predmet	K	v	Št.	Predmet	K	v
1	Inventar po 5% odbitku pr. 78.65 K	1.494	36	1	Deleži: 1964 à 4 K	7.856	—
2	Posojila	868.721	95	2	Nevzdignene obresti od deležev	3.228	71
3	Zaostale obresti od posojil	17.591	99	3	Hranilne vloge . . . K 1.503.853.51		
4	Pri drugih denarnih zavodih je naloženega . . . K 580.913.80			4	Kapitaliz. obresti . . K 56.308.99	1.560.162	50
5	Nevzdignene obresti od na- ložen. denarja za 1907 K 24.481.81	605.395	61	5	Predplačane obresti od posojil za 1908	5.512	90
6	Vrednost efektov	53.733	74	6	Dolga na zgradbi hiše bilo je koncem 1906	19.000	—
7	Nevzdignene obresti od efektov za 1907	2.019	76	7	Rezervni zaklad koncem 1906 K 29.706.37		
8	Prehodni zneski	134	67	8	Vstopnina leta 1907 . . K 89.—	29.795	37
9	Vrednost hiše v Črnomlji št. 62 po 1% odbitku pr. K 482	47.718	—	9	Čisti dobiček	6.084	15
10	Vrednost zemljišča na Tančigori	72	—				
11	Gotovina koncem 1907	34.757	55				
	Skupaj	1.631.639	63		Skupaj	1.631.639	63

Prejemki: 958.412 25 K, izdatki: 923.654 70 K, promet: 1.882.066 95 K.

Račun zadružnikov:

Koncem 1906 bilo je zadružnikov	1403
V letu 1907 jih je izstopilo	58
in je ostalo	1345
Ker jih je pa leta 1907 pristopilo	78
šteje zadruga koncem 1907	1423

Račun deležev:

Koncem 1907 ima 1423 zadružnikov 1868 deležev po 4 K .	7472 K
L. 1907 izstopivših 58	58 " 4 " 232 "
38 v prejšnjih letih izstopivših zadrugov ima še nevzdignenih 38	38 " 4 " 152 "
Skupaj . 1964 del. po 4 K .	7856 K

Občni zbor je dne 8. marca 1908 bilanco in ves račun za 1907 odobril in potrdil.

Anton Jeršinović l. r.,
ravnatelj.

Martin Malnerič l. r.,
odbornik.

Avgust Kunc l. r.,
odbornik.

Karol Müller l. r.,
odbornik.

Anton Spreizer l. r.,
rač. pregledovalca namestnik.

Franc Šetina l. r.,
računski pregledovalec.

(52)

Blagovolite

podpirati z na-
ročbo domačo
obrt!

Podpisani se slavnemu občinstvu, prečast. duhovščini in slav. šolskim vodstvom najvljudneje priporočajo za prijazna naročila za stavbene in pohištvene mizarske izdelke, šolske klopi in table najpopolnejše in nedosegljive lastnega izuma. Za najfinejšo izvršitev zamorem jamčiti, ker imam na razpolago najmodernejše vrejeno delavnico, opremljeno z raznovrstnimi stroji. Za sušenje lesa imam umetno „sušilnico“ z toploto do 70° Reamurjevih, v kateri se les do skrajnosti posuši. Vsa dela so solidno in po skrajno nizkih cenah izvršena.

Z odličnim spoštovanjem

Novo mesto-poleg Ženske bolnice.

Matko Malovič, mizar.

Več lepih stanovanj

v novi hiši se odda pod ugodnimi pogoji.

Več se izve pri

(40-2-2)

Jožetu Žibert v Žabji vasi.

UČENEC

ki je dovršil vsaj ljudsko šolo, se takoj sprejme v trgovino z železnino.

(39-3-2)

Franc Guštin, trgovina z mešanim blagom v Metliki.

Dve njivi na mestnem polju

se dajo v najem. Avgusta Kalčič, Rudolfovo h. št. 111.

Posestvo

s hišo in vsem gospodarskim poslopjem, s zraven spadajočim poljem, travnikom in hosto, je na prodaj na Vel. Cikavi št. 2 pri Novem mestu.

36-3-2

Natančneje pove Janez Sladič ravno tam.

Domovanje z gostilno

lepim vrtom in tremi njivami v Škocijanu tik mosta je po ugodni ceni na prodaj.

Natančneje podatke daje lastnik

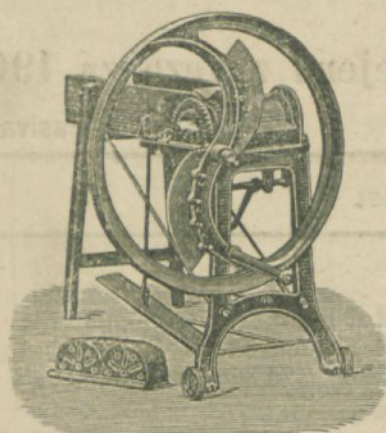
(49-2-1)

Martin Andrejčič v Škocijanu.

Hiša

na prodaj je v Novem mestu pri Ločenski cesti št. 275. Pripravna je za majhno obrt. Zraven je tudi vrt. Več se izve ravno tam.

(47)

(2-10-6) Tovarna strojev in železolivarna K. & R. Ježek v Blanskem (Moravska)

se priporoča za dobavo vseh kmetijskih strojev, kakor:

plugov, bran, sejalnih strojev, strojev za žetev in košnjo, vitlev, mlatilnic, žitnih čistilnic in od-biralnikov (trijerjev), slamoreznic, reporeznic, koruznih robkarjev, drobilnih mlinov, parilnih kotlov, grozdnih in sadnih mlinov in stiskalnic itd. Posebna izdelava sesalk, vodovodnih naprav, ben-ciniovih motorjev in lokomobil, vrtnih strojev in strojev za kroženje obročev. Popolne opreme opekarn, šamotnih in tovarn za mavec. Zmerne cene, ugodni plačilni pogoji

Premovana na vseh razstavah z najvišjimi priznanji.

Ceniki (o kmetijskih strojih slovenski) zastoj in poštnine prosto. Dopisuje slovensko.

Zastopstvo za Kranjsko in zaloga strojev v Ljubljani: **J. Komatič**, Dunajska cesta štev. 31.

Ženske lase

zmešane in rezane kupu-jem po najvišji ceni.

Izdelujem vsa vlasuljarska dela. V zalogi imam fina toaletna mila, prave fran-coske parfume itd. BAY-RUM tekočina proti izpa-

danju las in prhut, odlikovana z 10 zlatimi kolajnami. HAARPETROL za rast pom-ladka, NUSIOL iz orehovega izvlečka za lase in brade čudovit uspeh, prekaša vsa dosedanja barvila. Poleg tega priporočam moj znani BRIVSKI SALON na novo urejen z najnovejšimi higijeničnimi komforti, s hitro, čisto in dobro postrežbo, želeč mnogobrojnega obiska.

Spoštovanjem se priporočam

Ivan Svetec,

(5-24-9) brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg. (Nasproti mestne hiše.)

Proda se posestvo (33-3-2)

iz proste roke v vasi Praprotna polica št. 7. Cena in pogoji izvedo se pri Antonu Verbiču iz Št. Jurja pri Kranju ali pa pri lastniku.

Janez Bugar (zdaj v bolnici v Kandiji pri Rudolfovem.)

Proda se

200-300 mernikov krompirja

„Oneida.“ Cena po dogovoru. — Grad Tolsti vrh, pošta St. Jernej. JOSIP RUDEŽ. (34-2-2)

(4-8-6)

Singerjevi šivalni stroji

ne samo za vse mogoče industrijske potrebe, ampak tudi za vsa domača dela te vrste dobijo se samo pri nas

Pazi naj se, da se kupuje stroje v naših prodajalnah,

katere se vse lahko spozna po zraven stoječem znaku.

Singer Ko. akcijsko društvo za šivalne stroje v Rudolfovem, Glavni trg.

Podružnice v vseh večjih mestih.

Vsi šivalni stroji, ki jih ponujajo pod imenom „Singer“, so ponarejeni po našem starejšem sistemu, ki ga sedanjí novejši sistemi rodbinskih strojev daleč presegajo po konstrukciji, delazmožnosti in trpežnosti.

Zemljišče primerno za stavbe

in ena hiša je ali vse skupaj ali pa tudi posamezno na prodaj. Natančneje se izve pri Bernard Brulc v Zabji vasi pri Novem mestu. (28-3-3)

Steckenpferd-lilijsko-mlečno milo

Bergmanna & Co. Draždani in Tečin n. L.

je in ostane glasom vsak dan došlih priznalic najuspešnejše vseh medicinalnih mil proti pégam kakor tudi v dosego in ohranitev nežne, mehke kože in rožnate polti. — Dobiva se po 80 v komad v vseh lekarnah, drožerijah, parfumerijah, trgovinah mila in brivnicah. (1-8-6)

Vabilo za nakup istr. vina.

Fino pristno garantirano vino, več tisoč hektolitrov, belo, rudeče, in črno od 36 v naprej postavljeno na tukajšnji drž. kolodvor proti gotovemu plačilu, je za prodati in se ekspedira iz vzorne kleti kršč. vinarske zadruge v Vodnjanu. Cene za vagone po dogovoru. Tro-pinovec in droženka (istr. konjak) I^a od 70 do 80 novč. liter.

Za kršč. vinar. zadrugo: (6-12-7)

Ivan Pujman, poslovodja, Dignano, Istra.

Posestvo (38-2-2)

s hišo in gospodarskim poslopjem ter njivami je na prodaj pri Alojziju Križe v Vel. Bučni vasi št. 22, župnija Prečina pri Novem mestu.

Kupim fižol in krompir na drobno in debelo.

Priporočam svojo veliko zalogo čez 4000 hl kupljenega

vina

samo lastni pridelek vinogradniške društvene kleti Buje-Istra. Vino je belo, beli muškatelec, rdeče (ala cviček) in črno. Vse garantirano pristno po jako ugodnih cenah, tako da je izključena vsaka konkurenca.

(30-6-2)

Jos. Jakaz — Rudolfovo.

Tisk J. Krajec nasl.